

SEZÓNA 2019 Z POHLĎADU ZVÄZU PESTOVATEĽOV A SPRACOVATEĽOV KUKURICE

Ing. Dana Borbélyová, tajomníčka ZPSK

Od začiatku roka 2019 vládlo vplyvom opakujúcich sa tlakových výšok veľmi pekné, suché a slnečné počasie. Január bol teplotne a zrážkovo normálny (s výnimkou stredného Považia a severného Záhoria), ale nasledujúce tri mesiace: február, marec a apríl, boli na celom území Slovenska teplotne nadnormálne. Navyše mesiace marec a apríl boli zrážkovo podnormálne. Tohtoročný február bol väčšinou veľmi teplý (s výnimkou Juhoslovenskej kotliny a Záhoria), na Podunajskej nížine a na Považí suchý a na Východoslovenskej nížine suchý až veľmi suchý. Marec bol na Podunajskej nížine, Záhori, Považí a Juhoslovenskej nížine teplý, na zvyšku územia Slovenska veľmi teplý. Na juhu Slovenska v okolí Dunajskej Stredy, na Podunajskej nížine a na východe Slovenska bol suchý. Veľmi suchý bol v západnej časti Východoslovenskej nížiny a v Košickej kotline. Napr. v Košiciach spadlo v marci len okolo 5 mm zrážok.

Sucho pretrvávajúce po celú jar až do konca apríla a prehľbujúci sa vlhový deficit vzbudzoval u pestovateľov obavy. K 31.3.2019 zasahovalo extrémne suchो približne 5% územia Slovenska. Sejba kukurice začala v 13. kalendárnom týždni. Apríl 2019 bol na celom území Slovenska teplý až veľmi teplý, na západe suchý až veľmi suchý. Na východe Slovenska zrážkovo nevyrovnaný. Situácia v počasí sa zlepšila už ku koncu apríla, a tak úhrny zrážok za uvedený mesiac vo východoslovenských okresoch dosahovali do 50-60 mm. Aprílové mrazy, ktoré spôsobili škody najmä ovocinárom, na kukuricu výrazný vplyv nemali.

Na ostatnom území Slovenska sa situácia zmenila k lepšiemu v máji. Máj bol v porovnaní s predchádzajúcimi mesiacmi na väčšine územia veľmi vlhký, miestami až mimoriadne vlhký, zrážkovo nadnormálny, v dôsledku čoho boli jarné práce pozastavené prakticky na celom našom území. Na väčšine meteorologických staníc bolo nameraných okolo 90-150 mm zrážok (v poľnohospodársky zaujímavých regiónoch), čo bolo niekde 2-2,5 násobok toho, čo by malo normálne spadnúť. Veľmi podstatné bolo to, v akej podobe májové zrážky prišli. Všetky spadli v podobe tzv. krajinských dažďov. Sú to trvalé, niekoľko až mnoho hodinové dažde s intenzitou okolo pár milimetrov za hodinu, pokrývajúce rozsiahle územie. Takáto forma zrážok je ideálna pre celú krajinu, nielen pre poľnohospodárske plodiny a menej škodlivá pre pôdu, v tomto čase stále nezakrytú listovou plochou. Máj bol na celom území Slovenska teplotne podnormálny, na západe veľmi studený a smerom na východ studený. Veľmi zaujímavé a nezvyčajné bolo, že priemerná teplota v máji bola takmer rovnaká ako priemerná teplota v apríli. Normálne je, že priemerná teplota v máji je v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom vždy vyššia o 5-6 °C. Z tohto pohľadu môžeme považovať máj z roku 2019 za najchladnejší máj od roku 1991. Táto výnimočná situácia nenastala len na území Slovenska ale postihla aj okolité európske štáty, najmä v centrálnej a severnej Európe: na severe Poľsko a pobaltské krajiny, na západe Česko, Nemecko a severovýchodné Francúzsko, smerom na juh Rakúsko, Maďarsko a celé Taliansko mimo Sicílie, západný Balkán a malú časť východnej Ukrajiny pri našich hraniciach. Na celom spomenutom území bolo približne o 4 °C menej ako je normálne.

Dôležitá je pre pestovateľov kukurice v tomto období aj teplota pôdy. Odporúčaná hĺbka sejby je pre drobnozrnné osivo 50 mm a pre veľkozrnné 60-80 mm, pričom v ľahších pôdach je to samozrejme viac a smerom k ťažším pôdam sa hĺbka sejby znižuje. Optimálna teplota pôdy pri výseve má byť 10-12 °C, minimálna 8-10 °C. Táto teplota sa na juhu Slovenska v pôvodnej kukuričnej výrobní oblasti dosahuje zvyčajne v období od 18. do 30. apríla. V repárskej výrobní oblasti (RVO) od 20. apríla do 5. mája, v severných okresoch RVO do 10. mája. Za normálnych okolností by teplota pôdy v hĺbke 5 cm mala od začiatku roka až do augusta stúpať, ale tento rok tomu tak nebolo. Meteorologickú stanicu v Hurbanove radi používame ako príklad, lebo v jej okolí máme veľa aktívnych členov, takže vieme porovnať oficiálne údaje s údajmi referovanými od našich členov. Na meteorologickej stanici v Hurbanove, kde sa bežne pohybuje teplota v hĺbke výsevu v apríli približne od 8-14 °C a v máji do 24 °C, klesala teplota oproti normálu o 5-8 °C, miestami 10 °C.

Obrovská zmena, teplotný skok bez nejakých postupných teplotných zmien, ktorá bola pre väčšinu poľnohospodárskych plodín extrémne stresujúca, nastala na celom území Slovenska v júni. Rozdiel medzi mesačnou priemernou teplotou vzduchu v máji a v júni dosiahol na viacerých meteorologických staniciach aj viac ako 10 °C, čo je takmer štvornásobok dlhodobého klimatického rozdielu medzi týmito mesiacmi. Z hľadiska priebehu teplôt môžeme jún 2019 považovať za najteplejší, aký sa v histórii pozorovaní vyskytol. Rekord sa zaznamenal opäť v už spomenutom Hurbanove (ale aj v Sliači, v Topoľčanoch a v Žihárce), kde bolo všetkých 30 dní mesiaca jún letných, teplota v každom jednom dni vystúpila až na 25 °C. Extrémne teplo prišlo v dvoch výrazných vlnách 10.-16. a 24.-27. júna. Druhú vlnu horúčav ukončil príchod studeného frontu, ktorý priniesol intenzívne búrky spojené s krupobitím. Najväčšie krúpy, až do priemeru 8cm, boli namerané v Košickom kraji. Čo sa týka rozloženia zrážok, tak v júni to bolo celkom naopak ako v predchádzajúcom mesiaci a z tohto pohľadu ho môžeme považovať na väčšine územia Slovenska za suchý až veľmi suchý a to najmä na Podunajskej nížine, na Kysuciach, Orave a Turci a na východe Slovenska. Všetky zrážky, ktoré v júni spadli, boli vo forme búrkových lejakov, priestorovo veľmi nerovnomerne rozložených. Zrážky v takejto forme dosahovali intenzitu niekoľko mm za minútu. Búrky mali rýchly priebeh a trvali pomerne krátko, len niekoľko desiatok minút, pričom počas nich spadlo 30-50 mm (aj 70 mm) a spôsobovali škody.

Veľkou nevýhodou takýchto zrážok je to, že búrkový oblak zasahuje len veľmi malú plochu a chotár vedľa už môže byť suchý. Vyššie sme uvádzali, že teploty pôdy v hĺbke 5 cm v máji boli hlboko pod normálom. V júni to bolo naopak. Napr. v polovici júna, kedy bežne tieto teploty v Hurbanove dosahujú normálne do 22-24 °C boli v skutočnosti namerané teploty 27-28 °C. Ku koncu jarých prác poľnohospodári (a vinohradníci) evidovali napriek používaniu dostupných opatrení škody spôsobené poľovnou zverou a hrabošmi. Kalamitná situácia bola v okolí Galanty a Trnavy, od 24.mája vstúpila do platnosti výnimka na používanie prípravku STUTOX I. Na niektorých miestach spôsobili premnožené diviaky také škody, že muselo dôjsť k opätovnému osevu. Rovnaký vývoj počasia ako u nás bol aj v krajinách centrálnej a východnej Európy. Priemerné denné teploty sa pohybovali v rozmedzí 2-4 °C nad dlhodobými priemerami (od 1979).

Drvivá väčšina zrážok nasledujúcich troch mesiacov spadla opäť vo forme búrok. Tak ako väčšina mesiacov, s výnimkou mája, v končiacom roku 2019 boli aj tieto teplotne nadnormálne, s množstvom nameraných historických rekordov. Kumulatívne úhrny zrážok za tieto mesiace sú regionálne veľmi rozdielne. Dlhodobá negatívna bilancia atmosferických zrážok sa prejavila na porastoch kukurice najmä na krajnom severozápade Slovenska, najvýraznejšie na krajnom západe Slovenska, v okolí Bratislavy a na juhu Slovenska smerom k Dunajskej Strede. Z toho sa počas sezóny odvíjali aj predpokladané odhady úrod, ktoré sa napokon na jeseň pri zbere aj potvrdili. Júl 2019 bol vo východnej polovici územia Slovenska zväčša teplotne normálny, v západnej polovici teplý a na Podunajskej nížine, lokálne aj inde veľmi teplý. Zrážkovo opäť veľmi premenlivý a nevyrovnaný. August 2019 bol na väčšine územia veľmi teplý až mimoriadne teplý a zrážkovo nevyrovnaný, zväčša normálny na Podunajskej a Východoslovenskej nížine aj suchý. September 2019 bol v západnej polovici územia (s výnimkou Kysúc, Oravy a Turca) veľmi teplý, na zvyšku územia prevažne mimoriadne teplý s teplotnou odchýlkou +0,3 až +1 °C a opäť zrážkovo nevyrovnaný.

PRIEBEH ZBEROVÝCH PRÁC

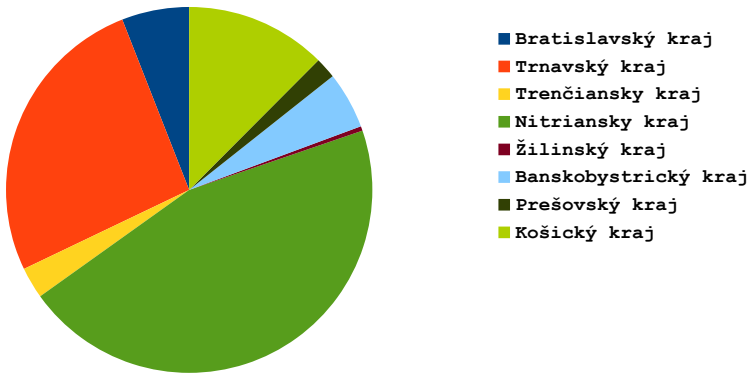
Napriek vysokej vlhkosti sa zber kukurice na zrno začal vo väčšine regiónov v 40 týždni (výnimočne skôr), a to najmä kvôli tomu, že plochy pod kukuricou bolo treba pripraviť pod oziminy. Čo sa týka aktuálneho vývoja zberových prác z našich prieskumov vyplýva, že začiatkom októbra bola pozberaná 1/4 až 1/3 osiatych plôch kukurice na zrno. Neskôr v priebehu len pár týždňov vďaka veľmi suchému a teplému babiemu letu v druhej polovici októbra, bolo ku koncu mesiaca pozberaných 60% výmery kukurice. Vlhkosť zrna klesla na optimálnu hodnotu. Vzhľadom na predpovedané priaznivé počasie predpokladáme, že do polovice novembra bude pozberaných do 80% osiatych plôch. Počasie bolo na toto obdobie teplé až veľmi teplé, Najteplejším dňoch uvedeného obdobia bol štvrtok, 24. 10. 2019, kedy maximálna denná teplota vzduchu v Kráľovej pri Senci bola až 27,3 °C. Prijemné teplé počasie negatívne ovplyvňovalo úroveň pôdnej vlahy, čo iste nepriaznivo ovplyvnilo vývin ozimín, ale zber jesenných plodín naopak urýchlilo. V poslednom októbrovom týždni sme zaznamenali opäť nástup miernych zrážok a znižovanie teplôt k normálu. V Bratislavskom kraji sa ku koncu októbra, po zbere cca 60 % osiatych plôch, pohybujú úrody podľa našich prieskumov v rozpätí 6,5-7 t/ha. SPPK udáva v 44. týždni priemerné úrody 6,82t/ha. Ďalej k tomuto termínu udáva úrody v okolí Galanty 6,60t/ha, v okolí Komárna 7,43 t/ha, v okolí Levíc 8,54 t/ha, v okolí Nových Zámkov 7,58t/ha (tu treba spomenúť silný vietor, ktorý ku koncu septembra postihol celý okres, poškodil porasty a skomplikoval zber). V Nitrianskom okrese sa úrody ku koncu októbra pohybovali podľa našich prieskumov okolo 8,5 t/ha (SPPK udáva 8,23t/ha) a v Trnave a okolí do 8 t/ha. Pozitívne správy prichádzajú aj zo Záhoria, úrody dosahujú podobne ako v okolí Levíc do 9 t/ha. Všetci pestovatelia svorne uvádzajú premnožené hraboše a porasty poničené poľovnou zverou, napr. v okolí Prievidze sa úrody ani nedajú vyhodnotiť. V Trenčianskom kraji v okolí Trenčína a Nového mesta spadlo počas zberových prác v porovnaní s už skôr uvádzanými regiónmi väčšie množstvo zrážok a zber prebiehal omnoho pomalšie, úrody pestovatelia hlásia okolo 7-7,5 t/ha (SPPK: 7,8 t/ha). Pozberaných bolo ku koncu októbra do 60 % plôch. Pestovatelia aj tu hlásia poškodenie poľovnou zverou. plôch. Celkovo v severných okresoch dažďe priebeh zberu spomalili a zároveň skomplikovali ochranu proti hrabošom. Veľa parciel osiatych kukuricou na zrno sa tu napokon pozberalo na siláž, najmä v okolí Žiliny, Martina, na Kysuciach, aj v okolí Považskej Bystrice. V Banskobystrickom kraji dosahujú úrody kukurice na zrno do 7 t/ ha (SPPK udáva 7,66 t/ha). V okrese Veľký Krtíš máme niekoľko členov, hospodáriacich na menších výmerách. Začínali so zberom kukurice pri 5,5 t/ha a ku koncu októbra hlásili už 7 t/ha (SPPK udáva 7,1 t/ha). V Krtíši ako aj v neďalekom Lučenci a Rimavskej Sobote bolo množstvo porastov (30 i viac %) zničených vysokou zverou a kukurica na zrno sa pozberala na siláž. Hektárové úrody sú preto veľmi variabilné: od cca 3. ton až po 9 ton, priemerne 7,5 tony. V uvedených okresoch a ďalších smerom na východ bol začiatok zberu kvôli vlhkosti zrna posunutý cca o 2 týždne. Zber bol prerušovaný zrážkami a postupoval pomalšie ako na západe Slovenska. Čo sa týka hektárových úrod, tak najlepšie sú na východe na tom Košice a okolie a Michalovce, úrody dosahujú 9 ton. V ostatných okresoch sa úrody pohybujú okolo 7 t/ha.

PRIEBEH ZBEROVÝCH PRÁC

Zberové plochy kukurice na zrno majú z dlhodobého hľadiska kontinuálne mierne rastúci trend s medziročnými výkyvmi a výraznejším nárastom a poklesom medzi rokmi 2007 až 2015, pričom v posledných rokoch sa zberová plocha pohybuje na úrovni okolo 195 tis. hektárov (graf č. 1). Navyše už tradične pozorujeme, že po predchádzajúcom dobrom roku plochy kukurice mierne narastú. Táto variabilita sa pohybuje zvyčajne okolo 10%. Tento rok sme zaznamenali nárast plôch o 18,2 tis. hektárov. Kukurica na zrno je osiata na 197, 2 tis. hektároch, čo predstavuje nárast o 10,17%.

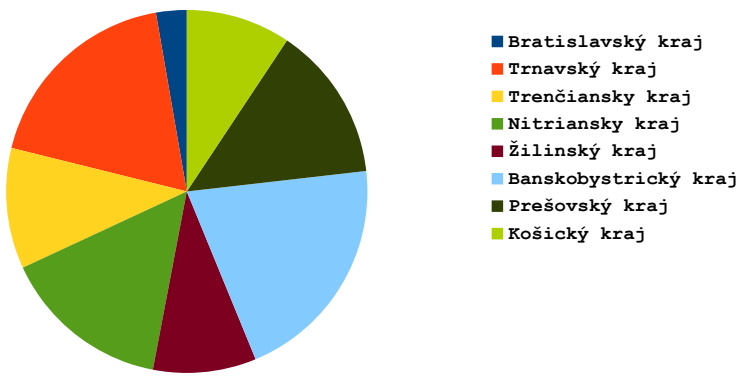
Zastúpenie kukurice na zrno v jednotlivých krajo

údaje uvádzané v ha

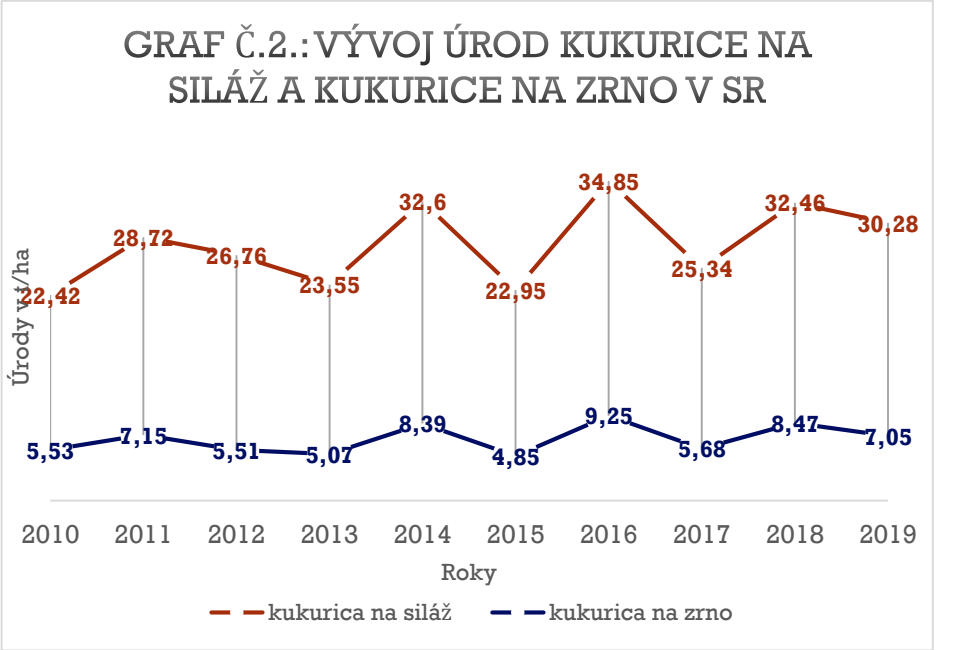
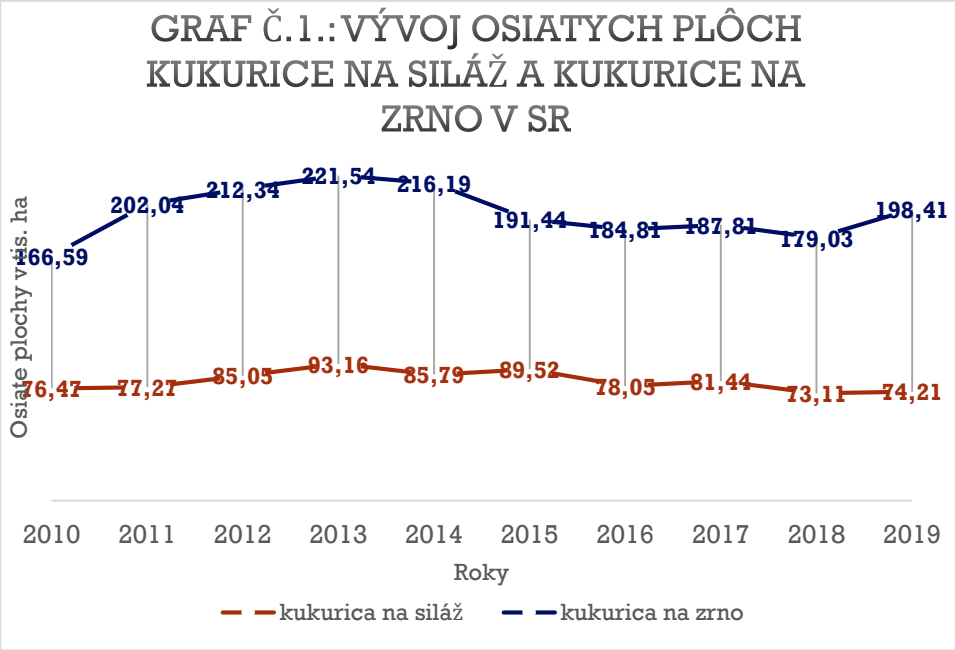

Zastúpenie kukurice na siláž v jednotlivých krajo

údaje uvádzané v ha

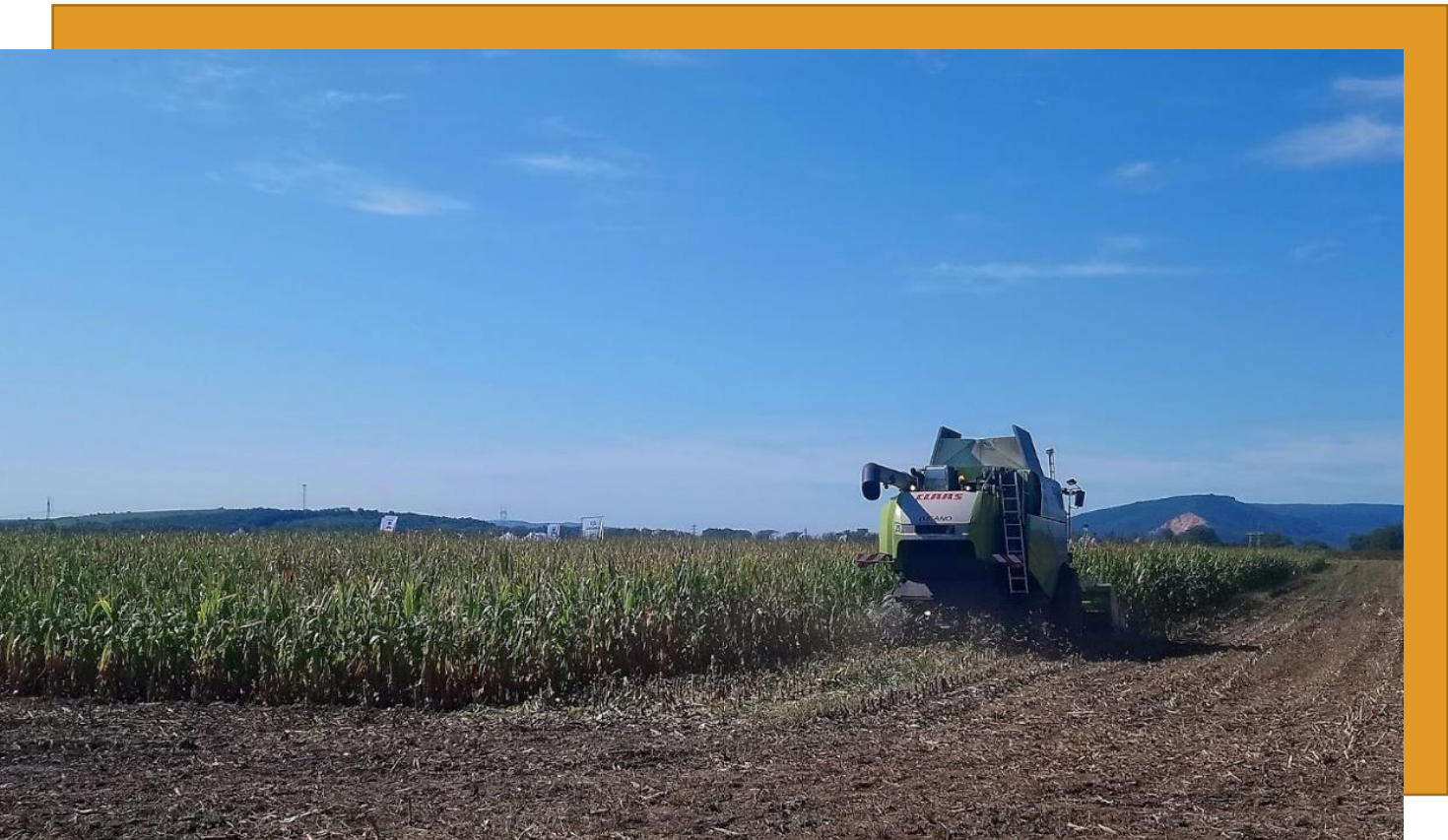
Prehľad plôch osiatych kukuricou na zrno dokumentuje tabuľka č. 1. Graf č. 3 ilustruje zastúpenie kukurice na zrno v jednotlivých krajoch. Tradične sa navyiac pestuje kukurica na zrno v Nitrianskom kraji (89510,60 ha). Napriek nárastu osiatej plochy, celková úroda kukurice na zrno dosiahla viac ako 1,4 milióna ton a v porovnaní s rokom 2018 by mala byť nižšia o 7,7 %, čo predstavuje stratu 71022,4 ton. Skutočný pokles je našťastie menší ako pôvodne avizovaný 7,7% pokles, čo by predstavovalo stratu až 117,1 tisíc ton. Hlavnou príčinou straty je nižší hektárový výnos na úrovni 7,33 (Zdroj ŠU SR) tony z ha, čo je menej o 1,14 tony z ha v porovnaní s predchádzajúcim rokom 2018. Prehľad úrod kukurice na zrno dokumentuje tabuľka 3.

Tu treba spomenúť že v prechádzajúcej sezóne 2018 ŠU SR odhadoval úrodu kukurice na zrno pôvodne na 7,29 t/ha. Po bilancii začiatkom roku 2019 korigoval tento údaj na 8,47 t/ha. Ako sme predpokladali, podobná situácia, s menším rozdielom, nastala aj v tejto sezóne. Vo vývoji hektárových úrod kukurice na zrno zaznamenávame dlhodobu mierne rastúci trend s výraznou medziročnou variabilitou, ktorá sa výraznejšie prejavuje od roku 1998. (graf č. 2). Päťročný priemer za roky 2014-2018 je na Slovensku 7,33 t/ha. Najvyššia priemerná úroda je v Košickom (7,99 t/ha) a v Trnavskom kraji (7,43 t/ha) a najnižšia v Bratislavskom kraji 6,39t/ha).

Tab.č.1.: Prehľad plôch kukurice na zrno za roky 2010-2019 v ha										
Kraj	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bratislavský	9786,99	12503,62	12278,83	11204,19	13698,89	12582,37	11259,04	11343,68	10919,9	11 876,46
Trnavský	51640,25	55054,51	55567,35	57600,94	56083,76	52696,64	50874,87	50727,96	47533,5	51442,11
Trenčiansky	5610,73	7344,34	8452,16	8088,69	8280,38	6105,16	6731,87	5472,46	5947,84	5455,20
Nitriansky	76239,5	88148,93	89319,35	94946,66	92301,18	81710,72	78521,73	82599,13	79815,11	89510,60
Žilinský	197,72	625,16	825,18	546,80	789,16	895,18	878,76	1044,77	913,51	761,21
Banskobystrický	10177,3	16488,89	19403,52	17100,68	14547,47	11147,22	11903,25	10123,04	9858,84	10063,63
Prešovský	1799,18	3227,2	4867,47	3955,30	3586,93	3274,05	3381,78	3272,1	3581,56	3764,49
Košický	11133,36	18645,62	21622,38	25100,40	26898,56	23026,84	21259,76	23228,63	20462,89	24370,01
SR spolu	166585,06	202038,27	212336,24	221543,30	216186,33	191438,18	184811,06	187811,77	179033,15	197243,71

Tab.č.2.: Prehľad plôch kukurice na siláž za roky 2010-2019 v ha										
Kraj	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bratislavský	4241,72	3345,42	3773,69	3540,05	2739,16	2920,79	2411,44	3055,80	2244,29	2164,58
Trnavský	14787,04	14857,9	17393,22	18079,65	17511,78	16171,52	14508,77	17237,37	14448,33	14198,05
Trenčiansky	7622,41	7532,99	7959,12	9474,04	8948,01	9387,94	8210,20	7930,40	7732,84	7896,76
Nitriansky	12971,46	13057,6	15690,60	16381,98	13948,82	15267,36	11262,50	12325,16	10910,69	11617,20
Žilinský	5624,1	6081,76	6069,31	7041,32	7463,68	7264,80	7276,34	6490,86	6644,15	6696,98
Banskobystrický	12361,59	14013,83	16279,06	18395,67	16030,01	18270,01	15252,76	16623,25	14535,43	14996,32
Prešovský	10046,32	9516,92	9728,28	11359,33	11216,23	12059,25	10948,83	10471,53	9771,77	10187,59
Košický	8813,35	8862,15	8157,49	8889,94	7927,98	8176,69	8183,32	7303,92	6822,56	7346,30
SR spolu	76467,99	77268,58	85050,76	93161,98	85785,67	89518,35	78054,16	81438,29	73110,05	75103,78

K 30.10.2019 uvádzala SPPK priemernú hodnotu úrod kukurice na zrno 7,66 t/ha (v porovnaní s minulým rokom v rovnakom období 9,06 t/ha).

Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy udáva v septembrovom odhade (z 20.09.2019) predpokladanú úrodu 5,29 t/ha až 8,54 t/ha v závislosti od metódy odhadovania.

Podľa Definitívnych údajov o úrode poľnohospodárskych plodín a zeleniny v SR za rok 2019 je úroda kukurice na zrno 7,33 t/ha, čo predstavuje pokles o 13,46%. Celková strata na úrode bola čiastočne korigovaná väčšou osiatou plochou.

Tab.č.4.: Odhad úrod kukurice na zrno v krajinách EU v t/ha					
Krajina	5-ročný priemer	2018	Odhad 2019	%19/5-ročný priemer	%19/18
AT/ Rakúsko	10,2	10,2	10,20	+0,4	+0,5
BE/Belgicko	10,5	8,23	10,40	-0,4	+26
BG/Bulharsko	6,54	7,82	6,96	+6,5	-11
CZ/Česko	7,39	5,98	7,16	-3,1	+20
DE/Nemecko	9,62	8,14	8,65	-10	+6,2
ES/Španielsko	11,2	10,8	10,70	-5,0	-1,7
FR/Francúzsko	9,17	8,86	8,28	-10	-6,6
GR/Grécko	10,4	9,84	10,30	-1,0	+4,2
HR/Chorvátsko	7,68	9,13	8,32	+8,4	-8,8
HU/Maďarsko	7,46	8,44	7,94	+6,4	-5,9
IT/Taliansko	10,3	9,87	8,96	-13	-9,3
LT/Litva	6,05	6,54	6,14	+1,5	-6,1
NL/Holandsko	9,92	7,76	9,48	-4,5	+22
PL/Poľsko	6,31	5,99	5,18	-18	-14
PT/Portugalsko	8,3	8,24	8,39	+0,7	+1,8
RO/Rumunsko	5,18	7,79	6,25	+21	-20
SI/Slovinsko	8,8	9,45	9,16	+0,4	-3,1
SK/Slovensko	6,93	8	6,77	-2,4	-20,00
EU	7 , 62	8 , 35	7 , 57	-0 , 60	-9 , 30
zdroj: JRC MARS Bulletins 2019 – Crop monitoring in Europe					

JRC-European Commission uvádza vo svojom ostatnom dostupnom bulletine priemernú úrodu kukurice na zrno na Slovensku 6,77 t/ha, čo podľa tohto zdroja predstavuje v porovnaní s predchádzajúci rokom 20% pokles (z 8,49 t/ha) a v porovnaní s päťročným priemerom pokles o 2,4%. Ako päťročný priemer uvádza na Slovensku 6,93 t/ha, v Európe 7,62 t/ha. V akom rozpätí sa pohybujú odhadované úrody v ostatných európskych krajinách dokumentuje tabuľka č. 4.

Pri kukurici na siláž a jej miešankách na zeleno sa očakáva nižšia úroda o 5 % na úrovni približne 2,25 milióna ton. Prehľad plôch osiatych kukuricou na siláž dokumentuje tabuľka 2. a zastúpenie kukurice na siláž v jednotlivých krajoch SR graf č. 4. Kukurica na siláž sa najviac pestuje už tradične v Banskobystrickom kraji (14996,32ha). Podľa ŠU SR priemerná hektárová úroda kukurice na siláž klesla medziročne o 2,46 t/ha z 32,46 t/ha na 30,00 t/ha, čo predstavuje predbežne medziročný pokles o 7,58 % ale len minimálny nárast (2,8 %) oproti päťročnému priemeru. Päťročný priemer (2014-2018) na Slovensku je 29,18 t/ha. Prehľad úrod kukurice na siláž dokumentuje tabuľka č. 5. Najvyššia priemerná úroda je v Nitrianskom kraji (33,36t/ha) a hranicu 30t/ha prekonalí aj pestovatelia v Trnavskom kraji (31,51t/ha) Najnižšia úroda kukurice na siláž a jej miešaniek je v Prešovskom kraji (26,50t/ha).

Tab.č.6.: Odhad úrod kukurice na siláž v krajinách EU v t/ha					
Krajina	5-ročný priemer	2018	Odhad 2019	%19/5-ročný priemer	%19/18
AT/ Rakúsko	45,90	45,30	44,60	-2,8	-1,6
BE/Belgicko	41,60	34,30	41,80	+0,6	+22
BG/Bulharsko	22,30	25,50	25,40	+14	-0,2
CZ/Česko	35,00	29,80	32,50	-7,1	+8,9
DE/Nemecko	42,80	35,30	39,40	-7,9	+12
ES/Španielsko	39,10	37,80	38,10	-2,5	+0,9
FR/Francúzsko	41,60	40,30	40,10	-3,7	-0,6
GR/Grécko	18,80	22,00	21,20	+13	-3,6
HR/Chorvátsko	36,90	40,10	37,00	+0,1	-7,8
HU/Maďarsko	28,50	30,90	30,10	+5,7	-2,5
IT/Taliansko	51,30	52,00	49,20	-4,1	-5,3
LT/Litva	29,80	28,30	28,60	-4,1	+0,9
NL/Holandsko	41,80	38,60	42,60	+1,7	+10
PL/Poľsko	44,00	42,60	36,80	-16	-14
PT/Portugalsko	38,20	35,80	39,00	+2,0	+8,9
RO/Rumunsko	27,30	30,70	29,20	+6,9	-5,1
SI/Slovinsko	46,50	47,90	46,10	-0,7	-3,7
SK/Slovensko	29,40	32,50	28,40	-3,5	-13,00
EU	41,40	37,90	39,00	-5,70	+3,1
zdroj: JRC MARS Bulletins 2019 – Crop monitoring in Europe					

JRC-European Commission uvádza vo svojom ostatnom dostupnom bulletine odhadovanú priemernú úrodu kukurice na siláž na Slovensku 28,4 t/ha, čo predstavuje v porovnaní s predchádzajúci rokom 13 % pokles (z 32,5 t/ha) a v porovnaní s päťročným priemerom pokles o 3,5 %. Ako päťročný priemer uvádza na Slovensku 29,4 t/ha, v Európe 41,4 t/ha. Odhadované úrody kukurice na siláž v ostatných európskych krajinách dokumentuje tabuľka č. 6.

Tab.č.5.: Prehľad úrod kukurice na siláž za roky 2010-2019 v t/ha										
Kraj	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bratislavský	19,05	29,17	20,66	23,01	29,87	20,26	35,56	19,33	28,48	28,32
Trnavský	28,19	31,35	27,87	28,74	35,36	26,05	33,81	20,73	32,68	31,51
Trenčiansky	26,01	33,83	32,45	23,89	33,70	22,56	40,01	24,53	36,16	28,68
Nitriansky	26,09	28,55	23,09	24,72	37,05	21,97	36,56	25,33	34,21	33,36
Žilinský	21,68	31,39	32,04	24,29	32,49	24,59	38,59	30,33	34	29,93
Banskobystrický	18,39	25,96	24,95	18,17	30,26	19,97	32,26	24,16	30,15	29,83
Prešovský	16,34	26,89	27,52	23,46	26,33	22,16	30,74	29,77	33,15	26,50
Košický	18,91	24,54	27,56	21,37	31,66	26,39	35,98	31,57	28,72	28,99
SR spolu	22,42	28,72	26,76	23,55	32,60	22,95	34,85	25,34	32,46	30,00

Tab.č.3.: Prehľad úrod kukurice na zrno za roky 2010-2019 v t/ha										
Kraj	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bratislavský	6,42	6,95	4,36	5,15	7,48	4,67	8,84	3,38	8,04	6,39
Trnavský	5,96	7,52	5,41	5,67	8,19	5,43	9,35	4,72	8,53	7,43
Trenčiansky	5,64	8,62	7,89	4,81	8,84	4,88	9,61	5,50	8,56	7,37
Nitriansky	5,54	7,31	5,31	4,91	8,89	4,56	9,74	5,89	8,92	7,36
Žilinský	6,05	8,62	7,26	5,60	7,61	5,20	8,35	6,62	7,37	6,82
Banskobystrický	4,38	5,74	5,22	4,15	7,85	4,24	7,51	5,27	7,16	6,42
Prešovský	3,13	6,91	6,52	5,82	7,12	5,14	7,30	6,12	7,32	6,18
Košický	4,05	6,09	6,29	4,83	7,90	4,91	8,64	8,26	7,63	7,99
SR spolu	5,53	7,15	5,51	5,07	8,39	4,85	9,25	5,68	8,47	7,33
zdroj: ŠUSR, *Odhad										

Záverom by sme k priebehu končiacej sezóny 2019 mohli povedať nasledovné. V porovnaní aktuálnych odhadov úrody s 5-ročnými priemernými úrodami sa predbežne táto poľnohospodárska sezóna javí ako priemerná. Najmarkantnejšie ovplyvnili úrodu kukurice (a nielen tej) jednoznačne májové dažde. Napriek teplotnému stresu a spomaleniu vegetácie, ktoré v tomto období nastalo v dôsledku nízkych teplôt, dažde vyrovnali od jari pretrvávajúci vlhový deficit a prakticky zachránili situáciu. Kukurica vďaka svojim špecifickým fyziologickým vlastnostiam z nej čerpala aj počas nasledujúcich extrémne teplých mesiacov. Rozdiely v hektárových úrodách medzi regiónmi (až na úrovni chotárov), ktoré sa napokon pri zbere ukázali, ovplyvnili okrem agroklimatických podmienok a použitej agrotechniky, najmä značná regionálna nerovnomernosť, rozdielnosť v celkových úhrnoch a v intenzite zrážok. Na východe to boli zrážky na konci apríla, ktoré urýchlili klíčenie a vzchádzanie v týchto regiónoch. V regiónoch uprostred západného Slovenska (okolo Nitry, Trnavy, Nových Zámkov smerom do Komárna, Levíc) a v okolí v Rimavskej Soboty, Prešova a Košíc aj júnové zrážky, napriek tomu, že tieto spadli väčšinou v podobe búrok. Okrem sucha spôsobili škody na porastoch (na Zemplíne aj na skladoch) vo viacerých regiónoch Slovenska v letných mesiacoch búrky s krupobitím. Rozdiel medzi týmito dvomi najzávažnejšími činiteľmi, ktoré spôsobujú poškodenie porastov je v tom, že kým krupobitie a škody spôsobené búrkovými lejakmi sú lokálne, obmedzené len na malé plochy, tak suchá postihujú rozsiahle oblasti krajiny. Veľkú časť úrody zničila aj v tomto roku premnožená poľovná zver. Najmä na západnom Slovensku si na úrode pochutnávali hraboše a myši. Poškodili okrem kukurice aj ďalšie plodiny ako repky, jačmeň, slnečnicu a cukrovú repu.

Podľa vlastných prieskumov zväzu sa úrody kukurice na zrno pohybujú okolo 7,5-8 t/ha s ohľadom na miestne pôdne a klimatické podmienky s výraznými teritoriálnymi rozdielmi.